A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2022. január 20.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Bevándorlási politika – 2003/109/EK irányelv – A 9. cikk (1) bekezdésének c) pontja – A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállás elvesztése – Az Európai Unió területétől 12 egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó távollét – E távolléti időtartam megszakadása – Jogellenes és rövid időtartamú tartózkodások az Unió területén”

A C-432/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2020. szeptember 14-én érkezett, 2020. augusztus 28-i határozatával terjesztett elő a

ZK

által indított,

a **Landeshauptmann von Wien**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal, a második tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva (előadó), J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2021. július 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– ZK képviseletében E. Drabek Rechtsanwalt,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, J. Schmoll és C. Schweda, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében C. Cattabriga és H. Leupold, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. október 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.) 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet ZK és a Landeshauptmann von Wien (Bécs tartományfőnöke, Ausztria) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy ez utóbbi megtagadta a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező ZK tartózkodási engedélyének meghosszabbítását.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2003/109 irányelv

3 A 2003/109 irányelv (2), (4), (6), (10) és (12) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(2) Az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei rendkívüli ülésén kijelentette, hogy a harmadik országok állampolgárainak jogállását közelíteni kell a tagállamok állampolgáraiéhoz, és hogy egy bizonyos időtartamon keresztül – amelyet még meg kell határozni – valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó és huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személynek az adott tagállamban olyan egységes jogokat kell biztosítani, amelyek a lehető legközelebb állnak az Európai Unió polgárait megillető jogokhoz.

[…]

(4) A tagállamokban huzamosan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrációja kulcsfontosságú szerepet játszik a gazdasági és társadalmi kohézió előmozdításában, amely a[z Európai] Közösségnek a[z EK-]Szerződésben kinyilvánított alapvető célkitűzése.

[…]

(6) A »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás megszerzésének fő kritériuma a tagállam területén való tartózkodás időtartama. A tartózkodásnak jogszerűnek és folyamatosnak kell lennie, igazolandó, hogy az adott személy szorosan kötődik az országhoz. Rendelkezni kell bizonyos fokú rugalmasságról, hogy figyelembe lehessen venni azon körülményeket, amelyek miatt az adott személynek esetleg ideiglenesen el kell hagynia az ország területét.

[…]

(10) Meg kell állapítani a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás iránti kérelem elbírálására vonatkozó eljárási szabályok rendszerét. Ezen eljárásoknak eredményeseknek és kivitelezhetőknek kell lenniük, figyelembe kell venniük a tagállamok közigazgatásának általános leterheltségét, valamint kellően átláthatónak és méltányosnak kell lenniük annak érdekében, hogy megfelelő jogbiztonságot kínáljanak az érintetteknek. Ezenkívül nem szolgálhatnak a tartózkodáshoz való jog gyakorlása akadályozásának eszközéül.

[…]

(12) Annak érdekében, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők valóban integrálódni tudjanak abba a társadalomba, amelyben élnek, a tagállamok állampolgáraival megegyező elbánásban [helyesen: bánásmódban] kell részesülniük a gazdasági és szociális ügyek széles területén, az ezen irányelv által meghatározott vonatkozó feltételek alapján.”

4 Ezen irányelv 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ez az irányelv meghatározza a következőket:

a) a tagállamok által a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállásnak, valamint az ehhez kapcsolódó jogoknak a harmadik országok olyan állampolgárai számára történő megadásának és visszavonásának feltételei, akik jogszerűen tartózkodnak a tagállam területén; és

b) a tartózkodás feltételei a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállást megadó tagállamtól eltérő tagállamban az ilyen jogállással rendelkező harmadik országbeli állampolgárok számára.”

5 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

b) »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező«: valamely harmadik ország állampolgára, aki huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállással bír a 4–7. cikkben előírtak szerint;

[…]”.

6 Ugyanezen irányelv „A lakóhely időtartama” című 4. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok harmadik országok olyan állampolgárainak adják meg a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállást, akik közvetlenül a jogállásra irányuló kérelem benyújtását megelőzően jogszerűen és folyamatosan öt éven át a tagállam területén tartózkodtak.

[…]

(3) Az érintett tagállam területétől való távollétek nem szakítják meg az (1) bekezdésben említett időtartamot, és ezeket is figyelembe kell venni annak kiszámításakor, amennyiben azok hat

egymást követő hónapnál rövidebbek, és összességükben nem haladják meg a 10 hónapot az (1) bekezdésben említett időszakon belül.

[…]”

7 A 2003/109 irányelv „A »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező» jogállás megszerzése” című 7. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás megszerzéséhez az érintett harmadik országbeli állampolgár kérelmet nyújt be azon tagállam illetékes hatóságaihoz, amelyben tartózkodási hellyel rendelkezik. […]”

8 Ezen irányelv „A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy [EU] tartózkodási engedélye” című 8. cikke a következőket írja elő:

„(1) A „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás – a 9. cikkre is figyelemmel – állandó.

(2) A tagállam a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek számára kibocsátja a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy [EU] tartózkodási engedélyét. Az engedély legalább öt évig érvényes; lejártakor – szükség esetén – kérelem benyújtásával automatikusan meghosszabbítható.

[…]”

9 Ugyanezen irányelvnek „A jogállás visszavonása vagy elvesztése” című 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek többé nem jogosultak fenntartani [helyesen: elveszítik] a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást a következő esetekben:

[…]

c) az [Unió] területétől 12 egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó távollét esetén.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjától eltérve, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a 12 egymást követő hónapot meghaladó, illetve egyedi vagy kivételes okokból történő távollét nem jár a jogállás visszavonásával vagy elvesztésével.

[…]

(5) Az (1) bekezdés c) pontjában és a (4) bekezdésben említett esetek tekintetében azon tagállamoknak, amelyek a jogállást megadták, rendelkezniük kell a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás újbóli megszerzésének könnyített eljárásáról. […]”

10 A 2003/109 irányelv „Egyenlő elbánás [helyesen: Egyenlő bánásmód]” címet viselő 11. cikke a következőket írja elő:

„(1) A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek az állampolgárokkal egyenlő elbánást [helyesen: egyenlő bánásmódot] élveznek az alábbiak tekintetében:

[…]

b) oktatás és szakképzés, beleértve a nemzeti joggal összhangban nyújtott tanulmányi juttatásokat is;

[…]

d) társadalombiztosítás [helyesen: szociális biztonság], szociális ellátás és szociális védelem a nemzeti jog által meghatározottak szerint;

e) adókedvezmények;

f) az árukhoz és szolgáltatásokhoz, illetve a nyilvánosság számára elérhető árukkal és szolgáltatásokkal való ellátottsághoz [helyesen: az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a nyilvánosság számára rendelkezésre álló áruk értékesítése és szolgáltatások nyújtása], valamint a lakásszerzési eljárásokhoz való hozzáférés;

g) egyesülési és társulási szabadság, valamint a munkavállalókat vagy munkaadókat képviselő szervezet tagságába történő belépés szabadsága, illetve bármely olyan szervezetben való tagság szabadsága, amelynek tagjai egy bizonyos foglalkozást űznek, beleértve az ilyen szervezetek által nyújtott előnyöket is, a közrendre és a közbiztonságra vonatkozó nemzeti rendelkezések sérelme nélkül;

[…]

(2) Az (1) bekezdés b), d), e), f) és g) pontjának rendelkezései tekintetében az érintett tagállam olyan esetekre korlátozhatja az egyenlő elbánást [helyesen: egyenlő bánásmódot], amelyeknél a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy vagy annak azon családtagjai, akikre nézve a juttatásokat igényli, bejegyzett vagy szokásos tartózkodási helye az érintett tagállam területén belül található.

[…]”

A 2004/38/EK irányelv

11 Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004.

április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 16. cikkének (4) bekezdése az alábbiakat mondja ki:

„A már megszerzett huzamos tartózkodási jog csak a fogadó tagállamtól való két egymást követő éven át tartó távollét esetén veszik el.”

Az osztrák jog

12 A nemzeti jog vonatkozó rendelkezései a 2005. augusztus 16-i Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG) (a letelepedésről és tartózkodásról szóló törvény) (BGBl. I, 100/2005) alapjogvitára alkalmazandó változatában (a továbbiakban: NAG) szerepelnek.

13 A NAG 2. §-a (7) bekezdésének szövege a következő:

„A rövid idejű – különösen látogatási célú – belföldi és külföldi tartózkodások nem szakítják meg a tartózkodás vagy letelepedés jogosultságot keletkeztető vagy megszüntető időtartamát. […]”

14 A NAG „A tartózkodási engedélyek érvényességi ideje” című 20. §-ának (3) és (4) bekezdése a következőket írja elő:

„(3) Az EU huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy – az e tartózkodási engedélynek megfelelő okmányok korlátozott érvényességi idejének sérelme nélkül – Ausztriában korlátlan időre letelepedettnek minősül. Ezt az okmányt öt évre állítják ki, és […] kérelemre meg kell újítani még annak lejártát követően is […]

(4) A (3) bekezdés alapján kiállított tartózkodási engedély érvényét veszti, ha a külföldi tizenkét egymást követő hónapot meghaladóan az [Európai Gazdasági Térség (EGT)] területén kívül tartózkodik. Különös méltánylást érdemlő okokból – például súlyos betegség, társadalmi kötelezettség teljesítése vagy a kötelező sorkatonai szolgálathoz, illetve a polgári szolgálathoz hasonló szolgálat teljesítése miatt – a külföldi állampolgár legfeljebb huszonnégy hónapnyi időtartamon át tartózkodhat az EGT területén kívül, ha erről előzőleg tájékoztatta a hatóságot. A külföldi állampolgár jogos érdekének fennállása esetén az illetékes hatóság kérelemre megállapítja tartózkodási engedélye érvénytelenségének hiányát. Az EGT területén való tartózkodás igazolása a külföldi állampolgárt terheli.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 2018. szeptember 6-án ZK, kazah állampolgár, az EU huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránti kérelmet nyújtott be Bécs tartományfőnökéhez. Ez utóbbi e kérelmet a 2019. július 9-i határozattal elutasította.

16 2019. augusztus 12-én ZK keresetet nyújtott be e határozattal szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz.

17 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy bár nem vitatott, hogy az alapeljárás felperese a 2013 augusztusától 2018 augusztusáig tartó időszakban, majd ezt követően soha nem tartózkodott tizenkét egymást követő hónapon át vagy hosszabb ideig az Unió területén kívül, az sem vitatott, hogy ebben az időszakban csak évente néhány napig tartózkodott az Unió területén. Bécs tartományfőnöke ez utóbbi körülményt az alapeljárás felperese által kért huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy EU tartózkodási engedélye meghosszabbításának megtagadását igazoló körülményként fogadta el.

18 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás felperese a kérdést előterjesztő bíróság előtt az Európai Bizottság jogszerű migrációért felelős szakértői csoportja által végzett jogi elemzést nyújtott be, amely szerint szigorúan kell értelmezni az Unió területétől való távollétre vonatkozó, a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt feltételt, olyan értelemben, hogy kizárólag az e területtől való 12 egymást követő hónapon keresztül fennálló fizikai távollét eredményezi e rendelkezés alapján a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás elvesztését, és hogy e tekintetben közömbös, hogy az érintett, huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy a releváns időszakban ezenkívül ténylegesen az említett területen telepedett-e le, vagy ott létesített-e szokásos tartózkodási helyet.

19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az ilyen elemzés, amellyel e bíróság egyetért, megerősíti az alapeljárás felperesének érvelését. Ha ugyanis ezt az elemzést követnék, még a rövid időtartamú, sőt – mint a jelen esetben is – évente csak néhány napos tartózkodás is elegendő lenne a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontja alkalmazásának kizárásához, ily módon az alapeljárás felperese megőrizné a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállását.

20 E körülmények között a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/109 irányelv] 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárnak [az Unió] területén tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó bármely fizikai tartózkodása – legyen az bármilyen rövid is – kizárja, hogy ez a személy elveszítse a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást az említett rendelkezés alapján?

2) Amennyiben a Bíróság az első kérdésre nemleges választ adna: milyen minőségi és/vagy mennyiségi követelményeknek kell megfelelniük [az Unió] területén tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó tartózkodásoknak ahhoz, hogy kizárt legyen a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállás elvesztése? Csak akkor zárják-e ki [az Unió] területén tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó tartózkodások a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás elvesztését, ha az érintett harmadik országbeli állampolgárok ezen időtartam alatt [az Unió] területén rendelkeztek szokásos tartózkodási hellyel, vagy e területen volt érdekeltségeik központja?

3) Összeegyeztethetők-e a [2003/109 irányelv] 9. cikke (1) bekezdésének c) pontjával a tagállami jogrendek olyan szabályozásai, amelyek a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár jogállás elvesztését írják elő arra az esetre, ha az ilyen harmadik országbeli állampolgárok tizenkét egymást követő hónapnyi időtartamon át [az Unió] területén tartózkodtak ugyan, ott azonban nem rendelkeztek szokásos tartózkodási hellyel, és érdekeltségeik központja sem ezen a területen volt?”

A Bíróság előtti eljárás

21 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikkében előírt sürgősségi eljárásban bírálják el, rámutatva többek között arra, hogy az alapeljárás felperese, valamint felesége és négy kiskorú gyermeke végső soron az Egyesült Királyság több évig érvényes tartózkodási engedélye alapján telepedett le ebben az államban. Az alapeljárás felperese ugyanakkor vissza kíván telepedni Ausztriába, és szeretné, hogy családegyesítés címén csatlakozzanak hozzá a családtagjai, mivel az ilyen eljárás a hatályos nemzeti szabályozás szerint azt feltételezi, hogy először is állapítsák meg, hogy az alapeljárás felperese még rendelkezik a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogálláshoz való joggal.

22 2020. szeptember 28-án a Bíróság harmadik tanácsa az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy elutasítja e kérelmet, mivel a kérdést előterjesztő bíróság nem fejtette ki kellőképpen azokat a körülményeket, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy a jelen ügyben sürgősen határozni kell. Így e bíróság nem hivatkozott többek között arra a veszélyre, hogy az alapeljárás felperese és családtagjai az Egyesült Királyságban vagy Ausztriában kiutasítást elrendelő intézkedések hatálya alá tartoznak, sem olyan helyzetre, amelyben alapvető jogaik – mint például a családi élethez való jog – tiszteletben tartása veszélybe kerülne.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

23 Három kérdésével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy minden, egymást követő 12 hónapos időszakban az Unió területén való fizikai jelenléte – még akkor is, ha ezen időszak során az ilyen jelenlét nem haladja meg a csupán néhány napot – elegendő-e ahhoz, hogy megakadályozza, hogy e személy e rendelkezés alapján elveszítse a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jogát, vagy ellenkezőleg, az említett rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy e veszteség elkerülése érdekében megköveteljék, hogy az érintett, huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy eleget tegyen további feltételeknek, mint például annak, hogy az érintett, 12 egymást követő hónapból álló időszak legalább egy részében az említett területen volt a szokásos tartózkodási helye vagy az érdekeltségei központja.

24 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/109 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok harmadik országok olyan állampolgárainak adják meg a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást, akik jogszerűen és folyamatosan öt éven át a tagállam területén tartózkodtak. A jogállás megszerzése azonban nem automatikus. Ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően ugyanis az érintett harmadik országbeli állampolgárnak e célból kérelmet kell benyújtania a tartózkodása szerinti tagállam illetékes hatóságaihoz, amely kérelemhez csatolni kell az azt igazoló iratokat, hogy a kérelmező megfelel az említett irányelv 4. és 5. cikkében felsorolt feltételeknek. A kérelmezőnek ugyanezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint különösen azt kell bizonyítania, hogy rendelkezik – az e tagállam szociálissegély-rendszeréhez történő folyamodás nélkül – a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal (2019. március 14-i Y. Z. és társai [Családegyesítéssel kapcsolatos csalás] ítélet, C-557/17, EU:C:2019:203, 59. pont).

25 A jelen ügyben nem vitatott, hogy az alapeljárás felperese azt követően, hogy megszerezte a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást, és a 2003/109 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján Ausztriában huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy EU tartózkodási engedélyét kapott, a 2013 augusztusától 2018 augusztusáig terjedő időszakban csak évente néhány napig volt jelen az Unió területén. Bécs tartományfőnöke e körülményre tekintettel vélte úgy, hogy úgy kell tekinteni, hogy ezen időszak alatt „távol volt” ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében, mivel az ilyen távollét az érintettnek a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jogának elvesztését vonja maga után, következésképpen megtagadta az érintett e jogállást igazoló tartózkodási engedélyének meghosszabbítását.

26 Így meg kell vizsgálni ez utóbbi rendelkezés alkalmazási feltételeit, különösen a „távollét” fogalmára vonatkozó alkalmazási feltételt.

27 E tekintetben a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy az Unió területétől 12 egymást követő hónapnyi időtartamon át tartó távollét esetén elveszíti a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jogot.

28 Mivel e rendelkezés nem tartalmaz a tagállamok nemzeti jogára történő utalást, az e rendelkezésben említett „távollét” fogalmat az uniós jog önálló fogalmának kell tekinteni és az Unió területén egységesen kell értelmezni, függetlenül a tagállamokban alkalmazott minősítéstől, az említett rendelkezések kifejezéseinek, valamint szövegkörnyezetének, és azon szabályozás célkitűzéseinek figyelembevételével, amelynek az részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3-i X [Huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárok – Stabil, rendszeres és elégséges források] ítélet, C-302/18, EU:C:2019:830, 26. pont).

29 Ami elsősorban a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának szövegét illeti, meg kell állapítani, hogy ezen irányelv számos nyelvi változatában a „távollét” kifejezéssel egyenértékű kifejezést használnak e rendelkezésben. Márpedig a „távollét” fogalma, ahogyan az az említett rendelkezésben szerepel, és e kifejezés általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentésének megfelelően az érintett huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy Unió területén való fizikai „jelenlétének hiányát” jelenti. Így e fogalom arra enged következtetni, hogy az érintett e területen való bármely fizikai jelenléte megszakítja az ilyen távollétet.

30 Kétségtelen, hogy – amint arra az osztrák kormány ugyanezen rendelkezés azon értelmezésének alátámasztása érdekében hivatkozik, amely szerint meg kell követelni, hogy az érintettnek az Unió területén legyen a szokásos tartózkodási helye vagy érdekeltségeinek központja – a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának német és holland nyelvi változatában a „távollét” kifejezésnek megfelelő kifejezés helyett az „aufhalten”, illetve a „verblijven” ige szerepel. E változatok tehát az Unió területén való tartózkodás vagy maradás tényére támaszkodnak, ezért a szövegkörnyezettől függően a bármennyi ideig tartó fizikai jelenléthez képest tartósabb jelenlétre utalhatnak.

31 Mindazonáltal ez az árnyalás egyrészt nem zárja ki, hogy e kifejezések a puszta fizikai jelenlét hiányára is utalhassanak, másrészt pedig mindenképpen viszonylagossá kell tenni őket, mivel a 2003/109 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e nyelvi változatai is használják egyébként az „Abwesenheit”, illetve az „afwezigheid” kifejezéseket, amelyek a „távollét” fogalmának felelnek meg.

32 Másodsorban azon szövegkörnyezetet illetően, amelybe a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja illeszkedik, először is meg kell állapítani, hogy a 2003/109 irányelv 8. cikke úgy rendelkezik, hogy a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás ezen irányelv „9. cikkére is figyelemmel” állandó. Ezért, mivel e jogállás állandó jellege az általános szabály, ezt a 9. cikket eltérően, következésképpen szigorúan kell értelmezni (lásd analógia útján az említett irányelv 11. cikkének (4) bekezdését illetően: 2021. június 10-i Land Oberösterreich [Lakhatási támogatás] ítélet, C-94/20, EU:C:2021:477, 37. pont). E követelmény az említett 9. cikk kiterjesztő értelmezése ellen szól, amely szerint a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy Unió területén való puszta fizikai jelenléte nem elegendő ahhoz, hogy megszakítsa az e területtől való távollétét.

33 Másodszor, többek között a 2003/109 irányelv 4. cikkéből következik, hogy amennyiben ezen irányelv a jelen ítélet 29. pontjában említett nyelvi változatai esetében annak megkövetelésére törekszik, hogy az érintett személynek az érintett területen való jelenléte meghaladja a puszta fizikai jelenlétet, és bizonyos ideig tartson, vagy bizonyos fokú tartóssággal bírjon, azt kifejezetten pontosítja a releváns kifejezések használatával. Így ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése az említett változatok esetében a „tartózkodni” igének megfelelő kifejezéseket használ, és pontosítja, hogy az érintett személynek e rendelkezés értelmében közvetlenül a jogállásra irányuló kérelme benyújtását megelőzően jogszerűen és folyamatosan öt éven át az érintett tagállam területén kell tartózkodnia, az említett irányelv 4. cikkének (3) bekezdése alapján megengedett távolléti időszakokra is figyelemmel.

34 Márpedig az ilyen pontosítások hiányoznak a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontjából, amely az Unió területének a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jog elvesztését kiváltó távolléti időszak meghatározására korlátozódik. Ellentétben azzal, amit az osztrák kormány állít, e rendelkezés többek között nem utal arra, hogy az érintett személy e területen való jelenlétének bizonyos ideig fenn kellene állnia, vagy bizonyos fokúnak kellene lennie ahhoz, hogy e távollétet megszakíthassa, mint amilyen például, hogy az érintett szokásos tartózkodási helye vagy érdekeltségeinek központja az említett területen van. Ezenkívül ellentétben azzal, amit a Bizottság állít, az említett rendelkezés nem ír elő további, e jelenlét időtartamára vagy jellegére vonatkozó olyan feltételt sem, amely többek között az ugyanezen terület tekintetében fennálló „tényleges és valódi kapcsolat” fennállására vonatkozik, mint például az, hogy az érintett személynek családtagjai vannak vagy vagyona van az érintett tagállamban.

35 Így azon szövegkörnyezet vizsgálata, amelybe a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja illeszkedik, megerősíti az e rendelkezés szövegéből következő értelmezést.

36 Ami harmadsorban és végül a 2003/109 irányelv által követett célt illeti, először is annak (2), (4), (6) és (12) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az irányelv célja a tagállamokban huzamos jelleggel, jogszerűen letelepedett, harmadik országbeli állampolgárok integrációjának biztosítása, és e célból e harmadik országbeli állampolgárok jogainak az uniós polgárok által élvezett jogokhoz való közelítése, többek között az előbbiekkel szembeni egyenlő bánásmód megteremtése révén, a gazdasági és társadalmi területre tartozó ügyek széles skáláján (2019. március 14-i Y. Z. és társi [Családegyesítéssel kapcsolatos csalás] ítélet, C-557/17, EU:C:2019:203, 63. pont). Az említett harmadik országbeli állampolgároknak az irányelv 4. cikkének (1) bekezdése alapján annak érdekében adják meg a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást, hogy részesülhessenek az ezen irányelvben előírt jogokban.

37 Ez a célkitűzés megerősíti a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának azon értelmezését, amely szerint ezek a harmadik országbeli állampolgárok, akik már az érintett tagállam területén való tartózkodásuk időtartamával tanúbizonyságot tettek az e tagállamban kialakult kötődésükről, az uniós polgárokhoz hasonlóan főszabály szerint szabadon mozoghatnak és tartózkodhatnak hosszabb időszakon keresztül is az Unió területén kívül, anélkül hogy ez egyúttal a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállásuk elvesztését vonná maga után, feltéve hogy nem tartózkodnak az Unió területén kívül az említett rendelkezésben szereplő 12 egymást követő hónapnyi teljes időtartamon át.

38 Másodszor, a 2003/109 irányelv (10) preambulumbekezdéséből az következik, hogy az uniós jogalkotó a jelen ítélet 36. pontjában említett célkitűzést kívánta követni azáltal, hogy az érintett személyeknek az e jogállás megszerzése iránti kérelem vizsgálatára vonatkozó eljárási szabályok keretében megfelelő szintű jogbiztonságot biztosított. Márpedig a jogbiztonság elvének az említett jogállás megszerzése tekintetében ily módon tulajdonított jelentőségnek szükségképpen ki kell terjednie annak elvesztésére is, mivel az érvénytelenné teszi e megszerzést, amint azt egyébként a 2003/109 irányelv előkészítő munkálatai is megerősítik, amelyekben hangsúlyozták, hogy „a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállásnak biztosítania kell a maximális jogbiztonságot a jogosult számára”, „és [a] visszavonását igazoló okoknak taxatíve felsoroltak[nak] és körülhatárolhatók[nak kell lenniük]” (lásd a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatot (COM(2001) 127 végleges).

39 E tekintetben a jogbiztonság elve, amely az uniós jog általános elvei közé tartozik, többek között megköveteli, hogy a jogszabályok egyértelműek, pontosak és hatásaikat illetően előre láthatók legyenek (2019. február 13-i Human Operator ítélet, C-434/17, EU:C:2019:112, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Márpedig a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának akként történő értelmezése, hogy az érintett személynek az Unió területén való bármely fizikai jelenléte megszakíthatja a távollétét, következésképpen elkerülheti a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállásának e rendelkezés alapján történő elvesztését, e jogállás fenntartását olyan egyértelmű, pontos és előre látható feltételtől teszi függővé, amely egy puszta objektív eseményre vonatkozik, és így az ilyen értelmezés a leginkább alkalmas arra, hogy az érintett személyek számára megfelelő szintű jogbiztonságot biztosítson.

41 Harmadszor, ami konkrétabban ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának célját illeti, meg kell állapítani, hogy e rendelkezés annak elkerülésére irányul, hogy továbbra is részesüljenek a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállásban és az ahhoz kapcsolódó jogokban azon harmadik országbeli állampolgárok, akiknek az esetében olyan körülmények állnak fenn, amelyek között e jogállás fenntartása már nem szolgálja a jelen ítélet 36. pontjában említett cél megvalósítását.

42 E tekintetben a Bíróság a 2004/38 irányelv 16. cikkének (4) bekezdését illetően megállapította, hogy e rendelkezés az uniós polgár huzamos tartózkodáshoz való jogának a fogadó tagállamtól való, két egymást követő évet meghaladó távollét esetén történő elvesztésére vonatkozik, és az ilyen intézkedést az igazolja, hogy az ilyen távollétet követően a fogadó tagállamhoz fűződő kapcsolat gyengévé válik (2011. július 21-i Dias ítélet, C-325/09, EU:C:2011:498, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Jóllehet a 2003/109 és a 2004/38 irányelv a tárgya és célja tekintetében különbözik egymástól, ettől még – amint arra lényegében a főtanácsnok is rámutatott indítványának 40–43. pontjában – ezen irányelvek rendelkezései összehasonlító elemzésre adhatnak lehetőséget, és adott esetben hasonló értelmezések tárgyát képezhetik, ami különösen a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja és a 2004/38 irányelv 16. cikke (4) bekezdésének esetében indokolt, amelyek ugyanazon a logikán alapulnak.

44 Ebből következik, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikkének (2) bekezdésében szereplő lehetőség sérelme nélkül e cikk (1) bekezdésének c) pontja végső soron a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jog olyan helyzetekben történő elvesztésére vonatkozik, amelyekben az e jog jogosultja által korábban az Unió területével fenntartott kapcsolat meggyengült. Márpedig e rendelkezésnek megfelelően csak az e területtől 12 egymást követő hónapig való távollétet követően áll fenn ez a helyzet.

45 Következésképpen a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának sajátos célja megerősíti e rendelkezés azon értelmezését, amely szerint a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jog elvesztésének megakadályozásához elegendő, ha az érintett huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgár a távollétének kezdetétől számított 12 egymást követő hónapnyi időszakban tartózkodik az Unió területén, még akkor is, ha az ilyen tartózkodás nem haladja meg a néhány napot.

46 Mindemellett azon, huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy helyzetét, akinek évente néhány napot kellett töltenie az Unió területén, és így 12 egymást követő hónapnyi időszakban nem volt távol, meg kell különböztetni attól a helyzettől, amelyben olyan valószínűsítő körülmények állnak fenn, amelyek szerint az ilyen személy joggal való visszaélést követett el. A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratok nem tartalmaznak egyetlen olyan elemet sem, amely alapján ilyen joggal való visszaélés fennállására lehetne következtetni.

47 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy Unió területén való, 12 egymást követő hónapnyi időszakon belüli bármely fizikai jelenléte, még akkor is, ha az ilyen jelenlét ezen időszak során nem haladja meg a csupán néhány napot, elegendő annak megakadályozásához, hogy e személy e rendelkezés alapján elveszítse a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jogát.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy Európai Unió területén való, 12 egymást követő hónapnyi időszakon

belüli bármely fizikai jelenléte, még akkor is, ha az ilyen jelenlét ezen időszak során nem haladja meg a csupán néhány napot, elegendő annak megakadályozásához, hogy e személy e rendelkezés alapján elveszítse a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogálláshoz való jogát.

Aláírások